

POWIATOWY URZĄD PRACY w Trzebnicy

ul. Daszyńskiego 44-46, 55-100 Trzebnica, tel/fax 312-11-54,
e-mail wrtr@.praca.gov.pl; www.praca.trzebnica.pl

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE TRZEBNICKIM W II PÓŁROCZU 2007 ROKU

Trzebnica, kwiecień 2008

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
cel opracowania	4
podstawa opracowania	5
metodologia opracowania	5
ANALIZA BEZROBOCIA W POWIECIE WEDŁUG ZAWODÓW I GRUP ZAWODÓW	6
ANALIZA OFERT PRACY POZYSKANYCH W POWIECIE WEDŁUG ZAWODÓW ORAZ GRUP ZAWODÓW	10
ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie trzebnickim w okresie od lipca do grudnia 2007 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty	13
ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	14
zawody nadwyżkowe	14
zawody deficytowe	15
zawody zrównoważone	17
wnioski	18
PODSUMOWANIE	19

WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, formułowania ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania szkolnictwa oraz kształcenia zawodowego. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art.8, ust.1 pkt 3 i art.9, ust.1 pkt 9) opracowywanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Określenie wielkości i struktury zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie wymaga przedstawienia i scharakteryzowania lokalnego rynku pracy z uwzględnieniem jego różnorodności, popytu oraz podaży na siłę roboczą.

Według opracowywanych statystyk i sprawozdań z rynku pracy liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Trzebnicy na dzień 31.12.2007 r wyniosła osób 3399, tj. o 128 osób mniej w porównaniu ze stanem w końcu roku 01.07.2007, gdzie ilość zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 3527 osób. Stopa bezrobocia na dzień 31.12.2007 r. ustalona została na poziomie 14,6 % co plasuje powiat trzebnicki na przedostatnim miejscu w podregionie wrocławskim pod względem wielkości stopy bezrobocia rejestrowanego (stopa bezrobocia wyliczona dla podregionu wrocławskiego na koniec 2007 roku wynosi: 10,4).

Szczegółowa charakterystyka populacji osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Trzebnicy przedstawia się w sposób następujący:

Największą grupę stanowią **bezrobotni długotrwale**, tj. 1842 osób (w tym 1292 kobiet) – spadek o 200 osób w odniesieniu do połowy 2007 r., **osoby bez kwalifikacji zawodowych** tj. 853 osób (w tym 558 kobiet) – spadek o 33 osoby w porównaniu z połową 2007 r., **bezrobotni do 25 roku życia** tj. 695 osób (w tym 383 kobiety) – spadek o 77 osoby w stosunku do połowy 2007 r., **bezrobotni powyżej 50 roku życia** tj. 774 osoby (w tym 364 kobiet) – wzrost o 17 osób w odniesieniu do stanu z połowy roku 2007, **osoby uprawnione do otrzymywania zasiłku dla bezrobotnych** tj. 737osób (w tym 359 kobiety) – wzrost o 29 osób porównując ze stanem połowa 2007 r., **bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy** tj. 121 osoby (w tym 87 kobiet) – spadek o 13 osób w odniesieniu do stanu z połowy roku 2007. W dalszej kolejności znajdują się **osoby niepełnosprawne** tj. 128 osoby (w tym 56 kobiety) – wzrost o 19 osób w odniesieniu do połowy 2007.

Przedstawiona struktura bezrobocia pozwala nam stwierdzić, że najliczniejszą grupą bezrobotnych stanowią kobiety tj. ok. 61,1 % ogółu liczby zarejestrowanych natomiast według stanu na połowe 2007 roku procent kobiet pozostających bez pracy kształtował się na poziomie 62,8 % (spadek o ok.1,7 %).

Biorąc pod uwagę strukturę wykształcenia zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie trzebnickim na dzień 31.12.2007 roku można wyszczególnić grupy:

- a) osób posiadających wyższe wykształcenie: 145 osób (w końcu roku 2006 - 356 osób)

- b) osób posiadających wykształcenie policealne i średnie zawodowe: 724 osób (w końcu roku 2006 - 1521 osób)
- c) osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące: 282 osoby (w końcu roku 2006 – 414 osób)
- d) osób posiadających wykształcenie zasadnicze: 1258 osoby (w końcu roku 2006 - 2038 osób)
- e) osób legitymujących się wykształceniem gimnazjalnym i poniżej: 990 osób (w końcu roku 2006 - 1546 osób)

Największy udział procentowy, biorąc pod uwagę ilość osób w poszczególnych kategoriach wykształcenia, kształtuje się na poziomie: 37% dla osób wykształceniem zawodowym, 29% dla osób bezrobotnych wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, 21,3 % dla osób bezrobotnych wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, 8,2 % dla osób bezrobotnych wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz 4,2 % dla osób bezrobotnych wyższym wykształceniem.

1. CEL OPRACOWANIA

Celem niniejszego opracowania jest analiza lokalnego rynku pracy powiatu trzebnickiego w okresie od 01.07.2007 r. Do 31.12.2007 r. Analiza rynku pracy ma na celu określenie zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Poniższe informacje o sytuacji na rynku pracy w powiecie trzebnickim posłużą jako źródło informacji dla:

- Określenia odpowiednich kierunków szkolenia osób bezrobotnych, adekwatnych do zapotrzebowania na rynku pracy, co pozwoli na zwiększenie efektywności organizowanych kursów zawodowych.
- Prowadzenia racjonalnej gospodarki środkami funduszu pracy i europejskiego funduszu społecznego, będącymi w dyspozycji urzędu pracy na różne aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.
- Podnoszenia efektywności pośrednictwa pracy poprzez uzyskiwanie bieżących informacji o planach zatrudnienia w zakładach pracy.
- Usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych.
- Monitoringu lokalnego rynku pracy pod względem rodzajów zawodów i grup zawodów, wśród których występuje największy deficyt bądź nadwyżka ofert pracy w stosunku do liczby osób bezrobotnych legitymujących się odpowiednimi kwalifikacjami oraz wykształceniem.

Odbiorcami raportów z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinny być przede wszystkim: administracja samorządowa, szkoły ponadgimnazjalne, władze oświatowe oraz inne instytucje zainteresowane określaniem kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowej na rynku pracy.

1.A. PODSTAWA OPRACOWANIA

Podstawowymi źródłami informacji do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są:

- dane z opracowań miesięcznych, kwartalnych i półrocznych prowadzonych przez urząd pracy, dotyczące osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy według zawodów i specjalności, a także zgłoszonych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD),
- Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS – 01- „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za II półrocze 2007 roku”,
- Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS – 01 – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy. Stan za II półrocze 2007 roku”
- obserwacja lokalnego rynku pracy pod względem zdarzeń i zmian, które na nim zachodzą.

1.B. METODOLOGIA OPRACOWANIA

W celu prawidłowego zrozumienia zagadnień związanych z „monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych” należy określić definicje tej tematyki.

Przez **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Monitoring dotyczy 29 dużych grup zawodowych (kod 2 cyfrowy), 262 grup elementarnych (kod 4 cyfrowy) oraz 618 zawodów i specjalności określonych w Klasyfikacji zawodów i specjalności wprowadzonej do stosowania Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r. (Dz.U. Nr 265, poz. 2644). w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania)

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Z pośród ogólnej liczby 3399 bezrobotnych (stan na koniec II półrocza 2007 r.) 2079 stanowią kobiety, co daje wskaźnik 61,1%. Ponadto z tabeli T-I/P-1 wynika, że z ogólnej liczby bezrobotnych 83 osób to absolwenci, co daje wskaźnik 2,4%- w tym 54 kobiety. Natomiast 1066 osób to osoby długotrwale bezrobotne, co stanowi 31,3%. w tym 694 kobiety.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Trzebnicy w dniu 31.12.2007r. zarejestrowanych było 3399 bezrobotnych. W porównaniu z przednim półroczem 2007r. liczba osób zarejestrowanych zmniejszyła się o 3,6%. Pomimo spadku osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie w dniu 31.12.2007 r. w porównaniu z danymi w dniu 30.06.2007 r., udział osób bez zawodu utrzymał się na tym samym niemal poziomie, nastąpił niewielki spadek o 0,2%.

W końcu II półrocza 2007 roku wśród 3399 zarejestrowanych bezrobotnych **2941** osób posiadało zawód (specjalność). Populacja ta zmniejszyła się o **105** osób w stosunku do stanu z końca I półrocza. Pomimo spadku liczby bezrobotnych udział osób posiadających zawód utrzymał się na tym samym poziomie, co pół rok wcześniej, nie przekroczył 87%

Tabela 1. Stan bezrobotnych w końcu I półrocza 2007r. i II półrocza 2007r.

Bezrobotni	Stan w dniu 30.06.2007		Stan w dniu 31.12.2007	
Ogółem	3527	% udział do ogółu	3399	% udział do ogółu
Bez zawodu	481	13,7	458	13,5
Posiadający zawód	3046	86,3	2941	86,5

Spośród 523 zawodów wyszczególnionych w zebranych danych statycznych T-I/P-1 wg kodu zawodu wybrano 30 o największej liczbie osób bezrobotnych. Stanowią one aż 59% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych z powiatu trzebnickiego - 2007 osób. Przy interpretacji wzięto pod uwagę zawody, w których było najwięcej zarejestrowanych osób. Zawody te przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg wybranych zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych wg stanu w końcu:		Wzrost/Spadek	
			I półrocza 2007r.	II półrocza 2007r.	w osobach	w %
Ogółem			3527	3399	↓-128	3,63
z tego:						
1	"000000"	Bez zawodu	481	458	↓-23	-4,78
2	"522107"	Sprzedawca	292	277	↓-15	-5,14
3	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	126	111	↓-15	-11,90
4	"512201"	Kucharz	101	99	↓-2	-1,98
5	"722204"	Ślusarz	85	98	↑13	15,29
6	"321208"	Technik rolnik	91	96	↑5	5,49
7	"712102"	Murarz	82	72	↓-10	-12,20
8	"743304"	Krawiec	68	68	0	0,00
9	"932104"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	69	66	↓-3	-4,35
10	"514102"	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	59	53	↓-6	-10,17
11	"613101"	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej [zawód szkolny: Rolnik]	45	41	↓-4	-8,89
12	"913207"	Sprzątaczką	47	41	↓-6	-12,77
13	"741201"	Cukiernik	39	38	↓-1	-2,56
14	"722304"	Tokarz	30	37	↑7	23,33
15	"742204"	Stolarz	26	37	↑11	42,31
16	"741203"	Piekarz	30	33	↑3	10,00
17	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	46	31	↓-15	-32,61
18	"621190"	Pozostali ogrodnicy producenci warzyw, kwiatów i pokrewni	28	30	↑2	7,14
19	"916201"	Robotnik placowy	37	30	↓-7	-18,92
20	"931301"	Robotnik budowlany	32	30	↓-2	-6,25
21	"311502"	Technik mechanik	34	28	↓-6	-17,65
22	"413103"	Magazynier	20	28	↑8	40,00
23	"743604"	Szwaczka	29	28	↓-1	-3,45

Źródło: Monitoring zawodów dla Powiatu Trzebnickiego

Analizując bezrobotnych mieszkańców Powiatu Trzebnickiego zauważyć można, iż wśród 23 zawodów generujących największe bezrobocie w 14 z nich zanotowano spadek osób zarejestrowanych w porównaniu z danymi wg stanu na koniec I półrocza 2007r. Największy spadek nastąpił wśród osób w zawodzie sprzedawca (-15 osób), mechanik samochodowy (-15 osoby) oraz technik ekonomista (-15 osób). W tym samym okresie zanotowano największy wzrost liczby osób rejestrujących się w zawodach ślusarz (13 osób), stolarz (11 osób), magazynier (8 osób).

Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie wielkich grup zawodowych wskazuje na to, że najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych należało do siedmiu grup:

- pracownicy usług osobistych i sprzedawcy, (kucharze, kelnerzy fryzjerzy, kosmetyczki, sprzedawcy)
- robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (ślusarze, operatorzy CNC, mechanicy samochodowi, mechanicy)
- pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (piekarze, cukiernicy, stolarze, krawcy)
- górnicy i robotnicy budowlani (murarze, robotnicy budowlani różnych specjalności)
- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach (pomoce i sprzątaczkę biurowe)
- technicy i średni personel, (technicy mechanicy, technicy budownictwa)

Bezrobotni zakwalifikowani do tych 6 grup podstawowych stanowią 60% ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Trzebnica posiadającej zawód.

Osoby zakwalifikowane do pierwszej najliczniejszej grupy charakteryzują zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które są niezbędne do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych m.in. z podróżą, prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą oraz do sprzedawania oraz demonstrowania towarów w sklepach hurtowych lub detalicznych. Z posiadanych danych wynika, że zdecydowana większość bezrobotnych należących do tej grupy posiada zawód sprzedawcy (277 osób), kucharza (99 osób), fryzjera (53 osoby).

Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń to grupa obejmująca zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uzyskiwania i obróbki surowców, naprawy samochodów, urządzeń i maszyn. Główne zadania wymagają znajomości i zrozumienia charakteru pracy, stosowanych materiałów, maszyn i wytwarzanych produktów. Największa ilość bezrobotnych z tej grupy posiada zawód ślusarz (98 osób) tokarza (37 osób) oraz mechanicy samochodowi (31 osób).

Do grupy technicy i inny średni personel przypisane są zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do wykonywania głównie prac technicznych i podobnych. W tej grupie największą ilość zanotowano wśród bezrobotnych posiadających zawód technik mechanik (28 osób) oraz technik budownictwa (15 osób).

Do grupy górnicy i robotnicy budowlani zaliczane są zawody związane z branżą budowlaną. W tej grupie najliczniej reprezentowani są murarze (77 osób).

Pracownicy przy pracach prostych to grupa, do której zaliczane są zawody, które wymagają niskich lub podstawowych umiejętności i niewielkiej wiedzy teoretycznej niezbędnych do wykonywania

przeważnie prostych i rutynowych prac, które są wykonywane przy zastosowaniu prostych narzędzi ręcznych i przy ograniczonej własnej inicjatywie i ocenie. W niektórych przypadkach wymagać one mogą pewnego wysiłku fizycznego. Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Trzebnicy w zawodach należących do grupy pracowników przy pracach prostych dominowały osoby w zawodzie robotnik placowy (30 osób), sprzątaczką (41 osób).

Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy to 2 najliczniejsza z grup. Zawody zaliczane do tej grupy wymagają umiejętności i doświadczenie do świadczenie usług czeto są to zawody związane z działalnością rzemieślniczą różnego typu. W zawodach należących do grupy dominują osoby w zawodzie krawiec (74osób), cukiernik (38 osób), stolarz (35 osób) i piekarz (34 osoby).

Jednym z istotnych elementów analizy bezrobocia jest diagnoza płynności bezrobocia, czyli analiza napływu i odpływu bezrobotnych. W powiecie trzebnickim bezrobocie jest zjawiskiem dynamicznym, charakteryzującym się zarówno wysokim napływem, jak i odpływem bezrobotnych. W okresie od lipca do grudnia 2007 roku zarejestrowało się ogółem 5742 osób, w tym 2870 kobiet (50% ogółu rejestrujących się).

Największy napływ bezrobotnych zanotowano w następujących zawodach:

- bez zawodu – 1018 osób tj. 17,7% ogółu rejestrujących się,
- sprzedawca – 418 osób tj. 7,2% ogółu rejestrujących się,
- asystent ekonomiczny – 244 osoby tj. 4,2% ogółu rejestrujących się ,
- ślusarz – 190 osób tj. 3,3% ogółu rejestrujących się,
- murarz – 146 osób tj. 2,5% ogółu rejestrujących się
- technik rolnik - 129 osób tj. 2,2% ogółu rejestrujących się
- mechanik samochodów osobowych– 118 osób tj. 2% ogółu rejestrujących się,
- kucharz – 108 osób tj. 1,8% ogółu rejestrujących się .
- robotnik w przemyśle przetwórczym - 91 osób tj. 1,58% ogółu rejestrujących się
- stolarz - 87 osób tj. 1,5% ogółu rejestrujących się
- technik mechanik – 85 osób tj. 1,4% ogółu rejestrujących się ,

3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Powiatowy Urząd Pracy w Trzebnicy w okresie od lipca do grudnia 2007 roku pozyskał 1018 ofert pracy. Jest to o 36 miejsc zatrudnienia więcej niż w I półroczu 2007 roku. Ilość składanych ofert pracy wciąż rośnie, co powoduje większe zainteresowanie pracodawców naborem pracowników.

- Najwięcej ofert zgłoszono w zawodach sprzedawca i murarz, które to stanowiły odpowiednio 10,8% i 6,5% ogółu zgłoszonych ofert pracy. Około 9,25% zgłoszonych ofert gwarantowało zatrudnienie na stanowiskach biurowo-administracyjnych (Pracownik biurowy i Pracownik administracyjny).

Wybrane zawody, na które zgłoszono oferty pracy zostały zobrazowane w Tabeli 3.

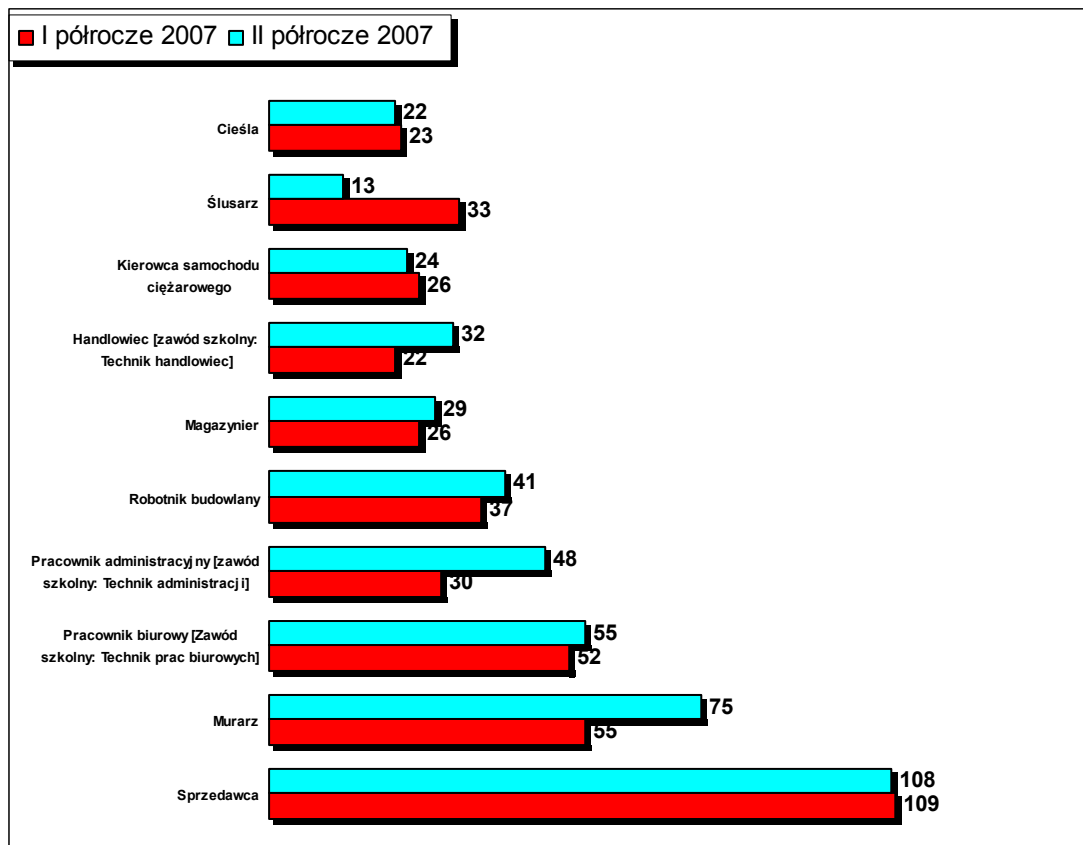
Tabela 3. Wybrane oferty pracy wg zawodów zgłoszone w I 2007r.

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy	
		zgłoszone w roku 2007r.	udział % do ogółu ofert
Ogółem		2000	100
1	sprzedawca	217	10,85
2	murarz	130	6,5
3	technik prac biurowych	107	5,35
4	technik administracji	78	3,9
5	robotnik budowlany	78	3,9
6	magazynier	55	2,75
7	handlowiec	54	2,7
8	Kierowca samochodu ciężarowego	50	2,5
9	ślusarz	46	2,3
10	cieśla	45	2,25

Źródło: Monitoring zawodów dla Powiatu Trzebnickiego

Z poniższego wykresu, wynika, iż liczba ofert pracy nieznacznie wzrosła w II półroczu 2007 r. w porównaniu do I półrocza 2007 roku między innymi w zawodach: murarz, pracownik biurowy, pracownik administracyjny, robotnik budowlany, magazynier i handlowiec. Zmniejszyła się natomiast liczba ofert pracy w takich zawodach jak ślusarz i kierowca samochodu ciężarowego. Z powyżej tabeli wynika, że największe zapotrzebowanie ze strony pracodawców dotyczyło przede wszystkim pracowników z branży budowlanej, branży przemysłu lekkiego, handlu i usług

a także i transportowej. Poszukiwani byli również często pracownicy administracyjno-biurowi średniego szczebla. Większość jednak dotyczyła miejsc refundowanych z Funduszu Pracy lub Europejskiego Funduszu Społecznego.

Uwaga: na wykresie przedstawiono tylko te zawody, w których do PUP Trzebnica w II półroczu 2007 najczęściej wpływały oferty pracy

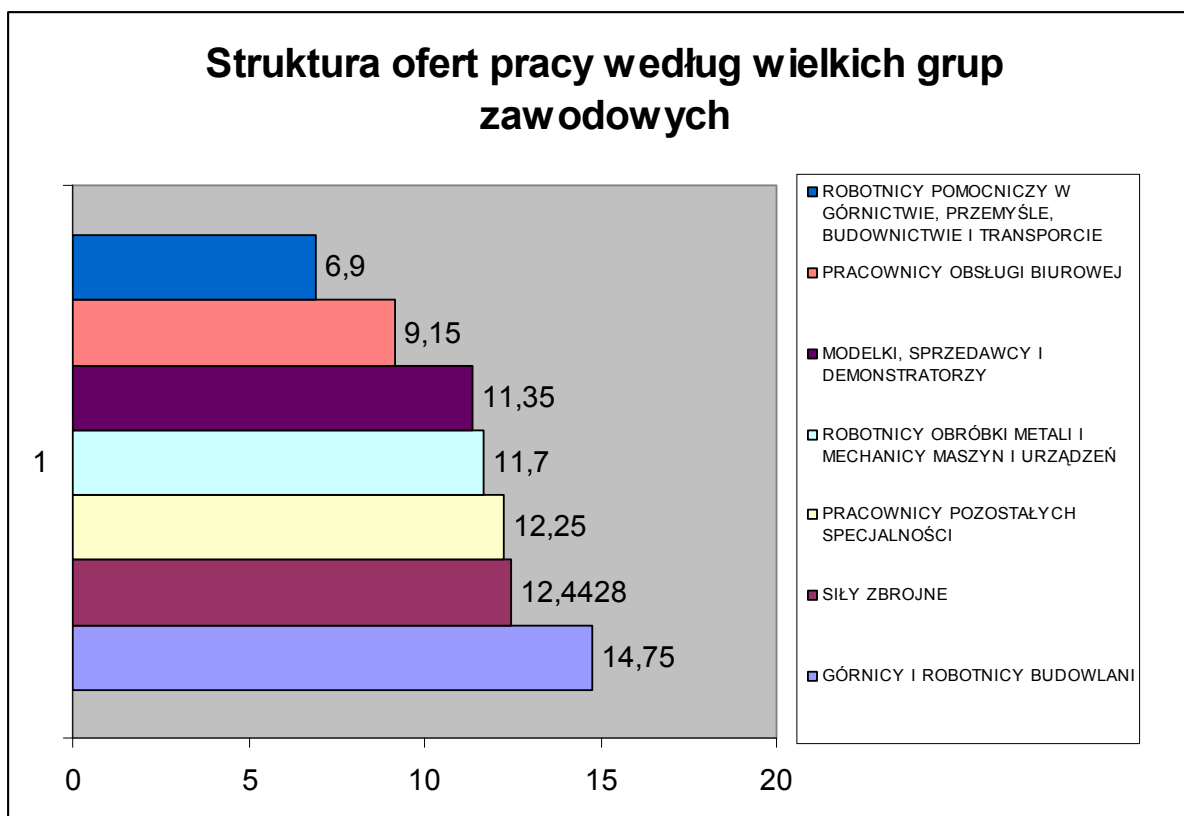
Średnia miesięczna liczba ofert pracy w II półroczu 2007 roku przedstawia się następująco w zawodach:

- sprzedawca 36 ofert pracy
- murarz 21,6 ofert pracy
- pracownik biurowy 17,8 ofert pracy
- robotnik budowlany 13 ofert pracy
- pracownik administracyjny 13 oferty pracy
- magazynier 9,7 ofert pracy
- handlowiec 9 ofert pracy
- kierowca samochodu ciężarowego 8,3 oferty pracy
- ślusarz 7,6 oferty pracy
- cieśla 7,5 oferty pracy

Struktura pozyskanych ofert pracy według poszukiwanych kwalifikacji zawodowych wskazuje, że największe zapotrzebowanie pracodawców dotyczy pracowników posiadających kwalifikacje należące do wielkiej grupy:

- robotnicy budowlani - 14,7%,
- siły zbrojne - 12,4%,
- pracownicy pozostałych specjalności - 12,2%.
- robotnicy obróbki metali i mechanicy – 11,7%
- sprzedawcy, demonstratorzy – 11,3%
- pracownicy obsługi biurowej – 9,2%

Strukturę ofert pracy wg wielkich grup zawodów zgłoszonych w II półroczu 2007r. przedstawia poniższy wykres.

3.A. RANKING ZAWODÓW ZGŁOSZONYCH W OFERTACH PRACY W POWIECIE TRZEBNICKIM W OKRESIE OD LIPCA DO GRUDNIA 2007 ROKU ZE WZGLĘDU NA WSKAŹNIK SZANSY UZYSKANIA OFERTY.

Wskaźnikiem szansy uzyskania oferty w danym zawodzie jest iloraz średniej miesięcznej liczby ofert pracy w zawodzie do średniej miesięcznej liczby rejestrowanego bezrobocia w tym zawodzie. Oznacza to, dla zawodu przyjmującego wskaźnik o maksymalnej wartości, że najłatwiej i najszybciej można uzyskać ofertę pracy.

Zawody z najwyższym wskaźnikiem szansy uzyskania oferty pracy obrazuje poniższe zastawienie.

Tabela 4. Zawody z najwyższym wskaźnikiem szansy uzyskania oferty pracy w II 2007r.

	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik szansy uzyskania oferty
1	Szklarze i pokrewni	MAX
2	Operatorzy pieców i urządzeń do obróbki cieplnej metali	1
3	Tynkarze i pokrewni	0,6296
4	Specjaliści ochrony zdrowia (z wyjątkiem pielęgniarek i położnych) gdzie indziej niesklasyfikowani	0,5
5	Specjaliści do spraw społecznych	0,4444
6	Monterzy wyrobów z metalu, gumy i tworzyw sztucznych	0,3809
7	Psycholodzy i pokrewni	0,3333
8	Inżynierowie elektronicy i telekomunikacji	0,3333
9	Lekarze weterynarii	0,3332
10	Cieśle, stolarze budowlani i pokrewni	0,299
11	Posadzkarze i pokrewni	0,2933
12	Operatorzy wózków podnośnikowych	0,2898
13	Spawacze i pokrewni	0,2763
14	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	0,2715
15	Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	0,2667

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Zawody deficytowe i nadwyżkowe określane są za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie. Przyjmuje się, że:

- zawody o wskaźniku $> 1,1$ to **zawody deficytowe**
- zawody o wskaźniku mieszczącym się w przedziale $< 0,9; 1,1 >$ to **zawody zrównoważone** (wykazujące równowagę na rynku pracy),
- zawody o wskaźniku $< 0,9$ to **zawody nadwyżkowe**

4A. ZAWODY NADWYŻKOWE

Liczba zawodów nadwyżkowych, czyli takich, na które występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie w II-półroczu 2007 r. w powiecie trzebnickim wynosiła **514** (na koniec 2006 roku 517).

Im mniejszy wskaźnik intensywności nadwyżki tym bardziej nadwyżkowy jest zawód. Wartość wskaźnika intensywności nadwyżki „0,0000” wskazuje na to, że w danej grupie w badanym okresie nie zgłoszono ofert pracy, natomiast rejestrowali się bezrobotni (wyłączając zawody, w których nie zgłoszono ofert pracy i nie zarejestrowano bezrobotnych). W II-półroczu 2007 roku, aż **424** zawodów miało wskaźnik intensywności nadwyżki wynoszący „0,0000”, dlatego w tabeli nr 3 wybrano tylko 30 zawodów, które miały najwyższą wartość średniomiesięcznej nadwyżki podaży siły roboczej w II-półroczu 2007 roku.

Tabela 5. Zawody nadwyżkowe w II półroczu 2007 roku

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"3432"	Księgowi	0,85
2	"9162"	Zamiatacze i pokrewni	0,7692
3	"9331"	Robotnicy pomocniczy transportu i tragarze	0,6842
4	"7124"	Robotnicy budowy dróg i pokrewni	0,6
5	"3422"	Spedytorzy i pokrewni	0,6
6	"7122"	Betoniarze	0,5556
7	"5221"	Sprzedawcy i demonstratorzy	0,5354
8	"7436"	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	0,5278
9	"4212"	Kasjerzy bankowi i pokrewni	0,5
10	"3311"	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	0,5
11	"7242"	Elektromonterzy	0,5
12	"4221"	Informatorzy, pracownicy biur podróży i pokrewni	0,5
13	"4133"	Pracownicy do spraw transportu	0,5
14	"5133"	Pracownicy domowej opieki osobistej	0,5
15	"4121"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych	0,5
16	"3229"	Średni personel ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	0,5

17	"8231"	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy	0,5
18	"5123"	Kelnerzy i pokrewni	0,4894
19	"7324"	Zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	0,4444
20	"7141"	Malarze budowlani i pokrewni	0,4375

4B. ZAWODY DEFICYTOWE

Ranking zawodów deficytowych to cenna wskazówka przede wszystkim dla instytucji edukacyjnych, które powinny przeanalizować i ewentualnie zweryfikować kierunki kształcenia młodzieży. Aby zminimalizować ryzyko generowania absolwentów, którzy następnie zasilą szeregi osób bezrobotnych, w wyniku niedostosowania edukacji zawodowej do potrzeb lokalnego rynku pracy, to właśnie w tych kierunkach w pierwszej kolejności powinna odbywać się edukacja w placówkach oświatowych na terenie powiatu trzebnickiego.

W II-półroczu 2007 roku, aż **86** zawody były zawodami deficytowymi z czego 37 miało wskaźnik MAX, a **49** miało wskaźnik intensywności deficytu zawodów wynoszący powyżej 1.1.

Tabela nr.6 przedstawia 37 zawodów, gdzie wskaźnik intensywności deficytu wynosił MAX. **Wskaźnik o wartości MAX wskazuje, że w danym zawodzie w okresie objętym badaniem, zostały zgłoszone oferty pracy, natomiast nie zarejestrowali się bezrobotni.**

Tabela 6. Zawody o wskaźniku MAX w II półroczu 2007 roku

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w I-półroczu 2007 roku
1	"121203"	Zastępca dyrektora/prezesa do spraw marketingu i dystrybucji	MAX
2	"131201"	Kierownik małego przedsiębiorstwa w przemyśle przetwórczym	MAX
3	"222101"	Doradca rolniczy	MAX
4	"232120"	Nauczyciel religii	MAX
5	"233104"	Nauczyciel języka obcego w szkole podstawowej	MAX
6	"241302"	Doradca personalny	MAX
7	"241922"	Specjalista do spraw projektów/programów unijnych	MAX
8	"244103"	Kulturoznawca	MAX
9	"244306"	Tłumacz tekstów	MAX
10	"244505"	Wychowawca w jednostkach penitencjarnych	MAX
11	"311706"	Technik wiertnik	MAX
12	"315207"	Kontroler jakości wyrobów - artykuły spożywcze	MAX
13	"322490"	Pozostali fizjoterapeuci i pokrewni	MAX
14	"348202"	Bibliotekarz	MAX
15	"412104"	Fakturzystka	MAX
16	"419103"	Pracownik do spraw osobowych	MAX
17	"421401"	Inkasent	MAX
18	"522108"	Sprzedawca w stacji paliw	MAX
19	"712204"	Zbrojarz	MAX
20	"712901"	Konserwator budynków	MAX

21	"714202"	Lakiernik wyrobów drzewnych	MAX
22	"722206"	Ślusarz narzędziowy	MAX
23	"723103"	Mechanik pojazdów jednośladowych	MAX
24	"741105"	Ubojowy	MAX
25	"812101"	Operator maszyny rozlewniczej	MAX
26	"821102"	Operator automatycznej linii obróbki skrawaniem	MAX
27	"821107"	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	MAX
28	"821206"	Operator urządzeń wytwórczych mieszanek betonowych	MAX
29	"822104"	Operator urządzeń do produkcji wyrobów kosmetycznych	MAX
30	"823101"	Aparatowy produkcji wyrobów maczanych	MAX
31	"825302"	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	MAX
32	"825303"	Operator maszyn do produkcji papierowych artykułów piśmiennych	MAX
33	"827803"	Operator urządzeń do produkcji napojów bezalkoholowych	MAX
34	"831212"	Ustawiacz	MAX
35	"833314"	Operator żurawia wieżowego	MAX
36	"916103"	Sortowacz surowców wtórnych	MAX
37	"932105"	Robotnik przy myciu części i zespołów	MAX

W tabeli nr 7 przedstawiono zawody deficytowe, gdzie w badanym okresie zostały zgłoszone oferty pracy i **byli zarejestrowani bezrobotni w danym zawodzie** (czyli wskaźnik wynoszący powyżej 1.1). Ze względu na dużą liczbę takich zawodów zobrazowano w tabeli te, gdzie wskaźnik intensywności deficytu zawodów prezentował najwyższą wartość.

Tabela 7. Zawody deficytowe w II półroczu 2007 roku

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1	"713302"	Tynkarz	15
2	"713201"	Glazurnik	10
3	"725190"	Pozostali monterzy elektronicy	4,5
4	"232108"	Nauczyciel języka obcego	4
5	"244401"	Psycholog	4
6	"341901"	Asystent bankowości	3,6667
7	"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	3,5714
8	"721203"	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	3,1818
9	"214203"	Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	3
10	"214401"	Inżynier elektronik	3
11	"421301"	Asystent usług pocztowych	3
12	"621105"	Ogrodnik – uprawa warzyw polowych	3
13	"632102"	Rybak stawowy	3
14	"713602"	Monter instalacji gazowych	3
15	"821101"	Operator automatów spawalniczych	3
16	"712301"	Cieśla	2,6471
17	"311909"	Technik poligraf	2,5
18	"712390"	Pozostali cieśle, stolarze budowlani i pokrewni	2,5
19	"515902"	Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	2,3846
20	"713101"	Dekarz	2,375
21	"828402"	Monter rowerów i wózków	2,2857

22	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	2,2292
23	"411101"	Sekretarka	2,1667
24	"232105"	Nauczyciel geografii	2
25	"232106"	Nauczyciel historii	2
26	"233201"	Nauczyciel przedszkola	2
27	"235901"	Nauczyciel bibliotekarz	2
28	"341590"	Pozostali agenci do spraw sprzedaży [handlowcy]	2
29	"421201"	Kasjer bankowy	2
30	"713501"	Monter/składacz okien	2
31	"833401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	2
32	"913303"	Prasowaczka [ręczna]	2
33	"722301"	Frezer	1,7692
34	"311210"	Technik urządzeń sanitarnych	1,6667
35	"811102"	Operator koparek i zwałowarek	1,6
36	"232101"	Nauczyciel biologii	1,5
37	"311801"	Grafi komputerowy	1,5
38	"713203"	Posadzkarz	1,5
39	"816204"	Palacz kotłów c.o. gazowych	1,5
40	"931301"	Robotnik budowlany	1,4182
41	"413103"	Magazynier	1,4103
42	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	1,3684
43	"241912"	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	1,3636
44	"914103"	Robotnik gospodarczy	1,3548
45	"241203"	Specjalista bankowości	1,3333
46	"346103"	Opiekunka środowiskowa	1,3333
47	"721202"	Spawacz ręczny gazowy	1,2778
48	"712401"	Brukarz	1,2
49	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	1,1364

4C. ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE

Na rynku pracy w powiecie trzebnickim wystąpiło **18** zawodów zrównoważonych tj. takie, których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) kształtował się w granicach 0,9 – 1,1.

Tabela 8. Zawody zrównoważone w II półroczu 2007 roku

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik Intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"214501"	Inżynier mechanik – maszyny i urządzenia do obróbki metali	1
2	"214590"	Pozostali inżynierowie mechanicy	1
3	"214805"	Inżynier geodeta – geodezyjne pomiary podstawowe i satelitarne	1
4	"223301"	Lekarz weterynarii	1
5	"232114"	Nauczyciel przedmiotów zawodowych ekonomicznych	1
6	"241917"	Specjalista do spraw reklamy	1
7	"243101"	Archiwista	1
8	"315206"	Kontroler jakości wyrobów - artykuły przemysłowe	1
9	"322902"	Instruktor terapii uzależnień	1
10	"331104"	Instruktor tańca	1

11	"421102"	Kasjer handlowy	1
12	"514109"	Fryzjer damski	1
13	"723302"	Mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali	1
14	"724203"	Elektromonter maszyn elektrycznych	1
15	"725107"	Monter elektronik - sprzęt komputerowy	1
16	"915206"	Woźny	1
17	"933104"	Robotnik magazynowy	0,9286
18	"341501"	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	0,9153
19	"214501"	Inżynier mechanik – maszyny i urządzenia do obróbki metali	1

4D. WNIOSKI

Wprowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma na celu wskazanie struktury bezrobotnych wg posiadanych przez nich zawodów oraz zapotrzebowania kadrowego zgłaszanego przez pracodawców. Powstanie takiej bazy informacyjnej może być wykorzystane przez szkoły ponadgimnazjalne do dostosowywania kierunków kształcenia młodzieży pod potrzeby pracodawców, aby absolwenci tych szkół mogli zdobyć odpowiednie kwalifikacje i umiejętności, a tym samym nie znaleźć się w ewidencji Urzędów Pracy jako osoby bezrobotne.

Informacja o zawodach deficytowych i nadwyżkowych stanowić może też cenne źródło dla pracodawców o ilości osób na rynku w interesujących ich zawodach, o potencjalnych pracownikach. Stać się informacją, która będzie miała zastosowanie w przyszłej polityce kadrowej pracodawców, o możliwościach zapewnienia pracowników niezbędnych do rozwoju firmy.

Wprowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych wiąże się również z prognozowaniem zawodów, na które w przyszłości będzie większe lub mniejsze zapotrzebowanie, co ustabilizuje rynek pracy i ograniczy bezrobocie do takiego stanu, w którym bezrobotny będzie miał możliwość podjęcia pracy w swoim zawodzie lub po prostu wybrać lepszą dla siebie ofertę pracy, a pracodawcy będą mieli szansę zatrudnienia osób o kwalifikacjach odpowiadających profilowi prowadzonej przez nich działalności.

Powiatowy Urząd Pracy w Trzebnicy próbuje przeciwdziałać zjawisku występowania zawodów nadwyżkowych oraz niedoborów, które obrazują zawody deficytowe, dostosowując system szkolenia bezrobotnych, a także poprzez kierowanie bezrobotnych na miejsca stażowe lub przygotowania zawodowego w celu zdobycia przez nich odpowiednich kwalifikacji u samych pracodawców. Bardzo ważnym działaniem jest również przekazywanie informacji przez Powiatowy Urząd Pracy na temat zawodów deficytowych i nadwyżkowych instytucjom edukacyjnym funkcjonującym na terenie powiatu trzebnickiego.

5. PODSUMOWANIE

Na podstawie przeprowadzonej analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych można stwierdzić iż, rynek pracy charakteryzuje się brakiem stabilności. Z jednej strony występuje nadmiar pracowników bez kwalifikacji zawodowych i w niektórych specjalnościach, który świadczy o nie dostosowaniu lub braku kwalifikacji osób bezrobotnych. Z drugiej strony ilość ofert zgłaszanych do urzędu pracy świadczy o rozwoju infrastruktury gospodarczej regionu. Wzrost zapotrzebowania na pracowników w nowych zawodach i specjalnościach nie jest zsynchronizowany z kierunkami kształcenia. Z kolei napływ bezrobotnych z zawodów tracących rację bytu nie znajdując ujścia na rynku pracy. Procesy zachodzące w życiu społecznym i gospodarczym powodują zmiany na rynku pracy, które wymuszają na społeczeństwie zmianę podejścia do pracy. Często jest zjawiskiem jest podejmowanie pracy nie w zawodzie wyuczonym, ale pokrewnym. Obecnie większość osób pracuje w zawodach, w których może tylko w części wykorzystać wyuczone umiejętności i wiedzę.

Ponadto należy podkreślić, że wśród rzeszy osób bezrobotnych występuje zjawisko dezaktualizacji ich kwalifikacji, co w efekcie utrudnia ich powrót na rynek pracy, zauważa się też wciąż małą mobilność wśród osób bezrobotnych (choć z roku na rok mobilność ta wzrasta).

Nowa sytuacja wymaga od pracowników elastyczności zawodowej oraz aktywności edukacyjnej przez całe życie zawodowe. Kształcenie zawodowe jest niewątpliwie jednym z ważniejszych czynników determinujących powodzenie jednostki na rynku pracy. W procesie projektowania zmian polegających na dostosowaniu kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy istotne jest zwrócenie uwagi na wskaźniki prognostyczne odnoszące się zwłaszcza do regionu, informujące o relacjach między tempem rozwoju rolnictwa, przemysłu i usług oraz możliwości wprowadzania nowych technologii. Przedmiotowy monitoring tylko w wąskim zakresie pozwala na określenie kierunków i programów kształcenia.

Na sytuację rynku pracy w powiecie trzebnickim ma wpływ wiele czynników. Nie tylko tempo rozwoju gospodarki i przybywanie miejsc pracy, które jest zbyt małe by wchłonąć większą część rejestrowanego bezrobocia, ale również struktura zawodowa samych bezrobotnych, niedopasowanie posiadanego zawodu do potrzeb pracodawców. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala na określenie aktualnych potrzeb rynku pracy.

Powyższa analiza ujawniła pewne charakterystyczne fragmenty struktury samych bezrobotnych. Przede wszystkim rzuca się tu w oczy niezwykle liczna grupa osób bez zawodu, którą podzielić można na osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz wykształceniem ogólnokształcącym. Przy czym założyć można, iż osoby z drugiej grupy będą kontynuować naukę i w rezultacie naberą uprawnienia i kwalifikacje do wykonywania określonego zawodu.

Informacje zawarte w statystykach Powiatowego Urzędu Pracy nie pozwalają na pełne zidentyfikowanie zjawiska popytu i podaży na lokalnym rynku pracy. Odnoszą się one jedynie do bezrobocia rejestrowanego oraz tej części ofert pracy, która jest zgłaszana do urzędów pracy. Do urzędów pracy zgłaszana jest tylko część zapotrzebowania na pracowników.

Pracodawcy najczęściej w urzędzie pracy poszukują pracowników w zawodach nie wymagających specjalistycznych umiejętności i kwalifikacji. Specjalistów wysokiej klasy często szukają poza publicznymi służbami zatrudnienia.

Biorąc pod uwagę doświadczenia pośredników pracy można stwierdzić, że dane statystyczne nie odzwierciedlają całkowicie rzeczywistości. Pomimo, że w ewidencji bezrobotnych figurują osoby o wskazanych kwalifikacjach to często występują problemy z realizacją oferty pracy. Najczęstszymi powodami trudności są: zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe, przeciwwskazania lekarskie, wiek, przerwy w zatrudnieniu, trudny dojazd do pracy, czy po prostu niechęć do podejmowania pracy a nastawienie na korzystanie ze świadczeń ubezpieczenia zdrowotnego.